

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Komentarz

Wydanie 3.

Część I. Komentarz do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

**Ustawa z dnia 13 września 1996 r.
o utrzymaniu czystości i porządku
w gminach**

(t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 888 ze zm.)

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Art. 1. [Przedmiot regulacji]

Ustawa określa:

- 1) zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości, dotyczące utrzymania czystości i porządku;
 - 1) zadania gminy oraz obowiązki:
 - a) właścicieli nieruchomości,
 - b) właścicieli lokali w budynku wielolokalowym, w którym ustanowiono odrębną własność lokali, osób, którym służy tytuł prawny do lokalu w budynkach wielolokalowych, osób faktycznie zamieszkujących lub użytkujących te lokale lub osób faktycznie zamieszkujących lub użytkujących lokal należący do spółdzielni mieszkaniowej
 - dotyczące utrzymania czystości i porządku;
- 2) warunki wykonywania działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów;
- 3) warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie uregulowanym w ustawie;
- 4) obowiązki wytwórców odpadów komunalnych w zakresie selektywnego zbierania tych odpadów.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 3 OdpadyU,
- art. 1 pkt 1 ZmCzystGmU21,
- art. 8 OchrPPOżU,
- KatOdpadyR,
- art. 3 PrOchrŚrod,
- art. 9 ust. 1 PrWod.

I. Zakres przedmiotowy

1. Artykuł 1 CzystGmU wyznacza zakres przedmiotowy ustawy, który składa się z następujących, zasadniczych zagadnień:

- 1) zadania gminy, które zostały określone w art. 3, 3aa, 3b, 3c, 4, 6a–6s CzystGmU,
- 2) obowiązki właścicieli nieruchomości, które zostały określone w art. 5, 6, 6h, 6i, 6m i 6o CzystGmU,
- 3) obowiązki właścicieli lokali, które zostały określone w art. 6h, 6m i 6o CzystGmU,
- 4) obowiązki wytwórców odpadów komunalnych, które zostały określone w art. 4d CzystGmU,
- 5) warunki wykonywania działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, co zostało określone w szczególności w art. 9b–9m CzystGmU oraz
- 6) warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie uregulowanym w CzystGmU, czyli w art. 7 CzystGmU.

2. Ustawodawca wprowadził na mocy ZmCzystGmU21 nowe brzmienie art. 1. Intencją jest **jednoznaczne objęcie obowiązkami wszystkich użytkowników nieruchomości i lokali oraz wszystkich wytwórców odpadów komunalnych w zakresie selektywnego zbierania odpadów**, bez względu na to, jakie jest ich umocowanie do użytkowania nieruchomości albo lokalu. Zmiana ta jest odpowiedzią na zjawisko niskiej mobilizacji do właściwego dbania o czystość, np. do segregowania odpadów komunalnych, przez osoby zamieszkujące lokale w budynku wielolokalowym tymczasowo. Przez takie postawy stosowana jest odpowiedzialność grupowa wobec wszystkich mieszkańców budynku wielolokalowego, np. poprzez podwyżkę opłat. Zmiana ma doprowadzić do zwiększenia mobilizacji wśród mieszkańców i w efekcie do sumiennej segregacji odpadów komunalnych.

II. Pojęcie odpadu komunalnego

3. Podstawowym pojęciem CzystGmU są odpady komunalne. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 6 OdpadyU odpadem jest każda substancja lub przedmiot, których posiadacz się pozbywa, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest zobowiązany. Z kolejnego punktu dowiadujemy się, że odpady komunalne są szczególną grupą odpadów, które:

- 1) powstają w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, lub
- 2) pochodzą od innych wytwórców odpadów niż gospodarstwa domowe, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych oraz nie zawierają odpadów niebezpiecznych.

Ponadto należy dodać, że zmieszane (niesegregowane) odpady komunalne pozostają zmieszanymi (niesegregowanymi) odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości.

Przykład

Wycofany z eksploatacji samochód, którego właścicielem jest osoba fizyczna prowadząca gospodarstwo domowe i zobowiązana do pozbycia się owego samochodu, jest odpadem, natomiast nie jest odpadem komunalnym.

Śmieci pochodzenia organicznego, które powstały w lokalu gastronomicznym, są odpadem komunalnym.

4. Przepisy OdpadyU wymieniają, oprócz komunalnych, następujące kategorie odpadów:

- 1) bioodpady to ulegające biodegradacji odpady z ogrodów i parków, odpady spożywcze i kuchenne z gospodarstw domowych, gastronomii, zakładów zbiorowego żywienia, jednostek handlu detalicznego, a także porównywalne odpady z zakładów produkujących lub wprowadzających do obrotu żywność;
- 2) komunalne osady ściekowe to pochodzący z oczyszczalni ścieków osad z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków komunalnych oraz innych ścieków o składzie zbliżonym do składu ścieków komunalnych;
- 3) odpady medyczne to odpady powstające w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań i doświadczeń naukowych w zakresie medycyny;
- 4) odpady obojętne to odpady, które nie ulegają istotnym przemianom fizycznym, chemicznym lub biologicznym; są nierozpuszczalne, nie wchodzą w reakcje fizyczne ani chemiczne, nie powodują zanieczyszczenia środowiska lub zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi, nie ulegają biodegradacji i nie wpływają niekorzystnie na materię, z którą się kontaktują; ogólna zawartość zanieczyszczeń w tych odpadach oraz zdolność do ich wymywania, a także negatywne oddziaływanie na środowisko odcieku są nieznaczne, a w szczególności nie stanowią zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych, wód podziemnych, gleby i ziemi;
- 5) odpady ulegające biodegradacji to odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów;
- 6) odpady weterynaryjne to odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach;
- 7) odpady z wypadków to odpady powstające podczas prowadzenia akcji ratowniczej lub gaśniczej, z wyłączeniem:
 - a) odpadów powstałych w wyniku poważnej awarii lub poważnej awarii przemysłowej,
 - b) odpadów powstałych w wyniku szkody w środowisku (szkoda w środowisku to negatywna, mierzalna zmiana stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, oceniona w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska);
- 8) odpady niebezpieczne to odpady wykazujące co najmniej jedną spośród właściwości niebezpiecznych. Zgodnie z rozporządzeniem Komisji UE nr 1357/2014 z 18.12.2014 r. zastępującym załącznik III do dyrektywy Parlamentu Europejskiego

i Rady UE 2008/98/WE w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy (Dz.Urz. UE L 365, s. 89) właściwości powodujące, że odpady są odpadami niebezpiecznymi, to właściwości:

- a) wybuchowe: odpady, które w wyniku reakcji chemicznej mogą wydzielać gaz o takiej temperaturze, takim ciśnieniu i z taką szybkością, że mogą powodować zniszczenia w otoczeniu. Definicja obejmuje odpady pirotechniczne, odpady wybuchowego nadtlenu organicznego i wybuchowe samoreaktywne odpady,
- b) utleniające: odpady, które mogą, zazwyczaj poprzez utlenianie, spowodować zapalenie się innych materiałów lub przyczynić się do ich spalania,
- c) łatwopalne:
 - łatwopalne odpady ciekłe – odpady ciekłe o temperaturze zapłonu poniżej 60°C lub odpadowy olej gazowy, olej napędowy i lekkie oleje opałowe o temperaturze zapłonu $> 55^{\circ}\text{C}$ oraz $\leq 75^{\circ}\text{C}$,
 - łatwopalne odpady piroforyczne ciekłe i stałe – stałe lub ciekłe odpady, które nawet w małych ilościach mogą ulec zapaleniu w ciągu pięciu minut po wejściu w kontakt z powietrzem,
 - łatwopalne odpady stałe – odpady stałe, które łatwo ulegają zapaleniu lub w wyniku tarcia mogą powodować zapalenie lub przyczyniać się do spalania;
 - łatwopalne odpady gazowe – odpady gazowe, które łatwo ulegają zapaleniu w powietrzu w temperaturze 20°C i przy ciśnieniu normalnym 101,3 kPa,
 - reagujące z wodą odpady, które w kontakcie z wodą wydzielają gazy palne w niebezpiecznych ilościach,
 - inne łatwopalne odpady, wyroby aerozolowe łatwopalne, łatwopalne odpady samonagrzewające się, łatwopalne nadtlarki organiczne i łatwopalne odpady samoreaktywne,
- d) drażniące – działanie drażniące na skórę i powodujące uszkodzenie oczu: odpady, które w wyniku naniesienia mogą powodować podrażnienie skóry lub uszkodzenie oka,
- e) działające toksycznie na narządy docelowe (STOT) lub zagrożenie spowodowane aspiracją: odpady, które mogą działać toksycznie na narządy docelowe na skutek jednokrotnego lub powtarzanego narażenia, lub które powodują ostre skutki toksyczne na skutek aspiracji,
- f) o ostrej toksyczności: odpady, które mogą spowodować ostrą toksyczność po podaniu drogą pokarmową lub po naniesieniu na skórę lub po narażeniu inhalacyjnym,
- g) rakotwórcze: odpady, które wywołują raka lub zwiększają zachorowalność na niego,
- h) żrące: odpady, które w wyniku naniesienia działają żrąco na skórę,
- i) zakaźne: odpady zawierające żywe drobnoustroje lub ich toksyny, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do przyjęcia, że wywołują choroby u ludzi lub innych żywych organizmów,
- j) działające szkodliwie na rozrodczość: odpady działające szkodliwie na funkcje rozrodcze i płodność u dorosłych osobników płci męskiej i żeńskiej oraz powodujące toksyczność rozwojową u potomstwa,

- k) mutagenne: odpady, które mogą spowodować mutację, tj. trwałą zmianę w ilości lub strukturze materiału genetycznego w komórce,
 - l) uwolnienie gazów o ostrej toksyczności: odpady, które uwalniają gazy o ostrej toksyczności (Acute Tox. 1, 2 lub 3) w zetknięciu z wodą lub kwasem,
 - m) uczulające: odpady zawierające jedną lub więcej substancji, o których wiadomo, że działają uczulająco na skórę lub na układ oddechowy,
 - n) ekotoksyczne: odpady, które stanowią lub mogą stanowić bezpośrednie lub opóźnione zagrożenie dla co najmniej jednego elementu środowiska,
 - o) odpady mogące wykazywać niebezpieczne właściwości wymienione powyżej, które nie były bezpośrednio widoczne w odpadach pierwotnych;
- 9) odpady niepalne to odpady, które nie biorą udziału w procesie spalania (nie są zdolne do palenia się), a przez to nie mogą wpływać na rozwój pożaru oraz jego moc, w szczególności ze względu na sposób magazynowania lub składowania tych odpadów, ich skład chemiczny i postać, niezależnie od przyjętych kodów odpadów. Uznanie odpadów za niepalne powinno być rozpatrywane indywidualnie w każdym przypadku, w odniesieniu do określonego stanu faktycznego, niezależnie od przyjętych kodów odpadów zawartych w KatOdpadyR. Decydują właściwości odpadów (których nie należy utożsamiać wyłącznie z HP2 – utleniające i HP3 – łatwopalne – są to odpady niebezpieczne). Ocena powinna być dokonana na podstawie wiedzy merytorycznej, literatury i opinii Państwowej Straży Pożarnej. Przedsiębiorca prowadzący działalność związaną ze zbieraniem lub przetwarzaniem odpadów powinien ocenić, czy odpad o określonym składzie może brać udział w procesie spalania (być zdolnym do palenia się), a poprzez to wpływać na rozwój pożaru oraz jego moc. W przypadku wystąpienia trudności lub niejednoznaczności przy dokonywaniu takiej oceny można na zasadzie dobrowolności, o której mowa w art. 8 OchrPPOżU, posiłkować się specjalistyczną wiedzą rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych lub osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej, mających odpowiednie kwalifikacje (tj. posiadających tytuł zawodowy inżyniera pożarnictwa lub mających ukończone w Szkole Głównej Służby Pożarnej studia wyższe w zakresie inżynierii bezpieczeństwa w specjalności inżynieria bezpieczeństwa pożarowego), a w przypadkach bardziej skomplikowanych – również instytutów badawczych oraz ośrodków naukowych specjalizujących się w badaniach w zakresie palności.

Powyższy katalog odpadów nie jest zamknięty – oprócz CzystGmU oraz OdpadyU istnieją inne akty prawne, które definiują kolejne kategorie odpadów oraz regulują sprawy dotyczące gospodarki nimi. Odpady komunalne są kluczowe z punktu widzenia przepisów CzystGmU.

Art. 1a. [Odesłanie do ustawy o odpadach]

W sprawach dotyczących postępowania z odpadami komunalnymi w zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2020 r. poz. 797, 875 i 2361).

Powiązania z innymi przepisami:

- OdpadyU.

W powyższym artykule ustawodawca wskazał, iż w przypadku odpadów komunalnych podstawowym aktem prawnym jest CzystGmU. Natomiast w sprawach czystości i porządku w gminach, które nie są uregulowane w CzystGmU, stosujemy wprost przepisy OdpadyU.

Art. 1b. [Odesłanie do przepisów dotyczących postępowania z bioodpadami stanowiącymi odpady komunalne]

Do postępowania z odpadami komunalnymi stanowiącymi części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych lub cmentarzy, a także z targowisk, stosuje się przepisy dotyczące postępowania z bioodpadami stanowiącymi odpady komunalne.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 3 ust. 1 OdpadyU.

1. Brzmienie powyższego artykułu wynika z usunięcia definicji odpadów zielonych z przepisów OdpadyU w 2019 r. Wprowadzono pojęcie bioodpadów stanowiących odpady komunalne. W związku z powyższym ustawodawca wprowadził osobne odesłanie.

2. Rezygnacja z sankcjonowania postępowania z odpadami zielonymi na rzecz odpadów ulegających biodegradacji oznacza objęcie systemem gospodarowania odpadami komunalnymi szerszej grupy odpadów. Zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 1 OdpadyU **bioodpady to ulegające biodegradacji odpady z ogrodów i parków, odpady spożywcze i kuchenne z gospodarstw domowych, gastronomii, zakładów zbiorowego żywienia, jednostek handlu detalicznego, a także porównywalne odpady z zakładów produkujących lub wprowadzających do obrotu żywność**. Dodatkowo wskazano, że przepisy dotyczące bioodpadów mają także obejmować odpady komunalne, stanowiące części roślin pochodzących z targowisk i z pielęgnacji cmentarzy.

Art. 2. [Słowniczek]

1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) **nieczystościach ciekłych** – rozumie się przez to ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych;
- 2) **(uchylony)**
- 3) **stacjach zlewnych** – rozumie się przez to instalacje i urządzenia zlokalizowane przy kolektorach sieci kanalizacyjnej lub przy oczyszczalniach ścieków służące

do przyjmowania nieczystości ciekłych dowożonych pojazdami asenizacyjnymi z miejsc gromadzenia;

- 4) właścicielach nieruchomości – rozumie się przez to także współwłaściciele, użytkowników wieczystych oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością;
- 5) zbiornikach bezodpływowych – rozumie się przez to instalacje i urządzenia przeznaczone do gromadzenia nieczystości ciekłych w miejscu ich powstawania;
- 6) związku międzygminnym lub zarządzie związku międzygminnego – rozumie się przez to odpowiednio także związek metropolitalny lub zarząd związku metropolitalnego.

2. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu, określi, w drodze rozporządzenia, wymagania dla pojazdów asenizacyjnych, biorąc pod uwagę:

- 1) bezpieczeństwo i zdrowie osób korzystających i obsługujących pojazdy asenizacyjne;
- 2) wymagania ochrony środowiska i bezpieczeństwa ruchu drogowego.

2a. Jeżeli obowiązki wskazane w ustawie mogą jednocześnie dotyczyć kilku podmiotów spośród wskazanych w ust. 1 pkt 4, obowiązany do ich wykonania jest podmiot lub podmioty faktycznie władające nieruchomością. W takim przypadku podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 4, mogą w drodze umowy zawartej w formie pisemnej, wskazać podmiot obowiązany do wykonania obowiązków wynikających z ustawy.

3. Jeżeli nieruchomość jest zabudowana budynkiem wielolokalowym, w którym ustanowiono odrębną własność lokalu, obowiązki właściciela nieruchomości wspólnej oraz właściciela lokalu obciążają wspólnotę mieszkaniową albo spółdzielnię mieszkaniową.

3a. Wspólnota mieszkaniowa ponosi wynikające z ustawy opłaty bez ograniczeń, a każdy właściciel lokalu – w części:

- 1) odpowiadającej stosunkowi liczby osób zamieszkujących lokal do liczby osób zamieszkujących we wszystkich lokalach – w przypadku metody ustalenia opłaty, o której mowa w art. 6j ust. 1 pkt 1;
- 2) odpowiadającej stosunkowi ilości zużytej wody w lokalu do ilości zużytej wody we wszystkich lokalach – w przypadku metody ustalenia opłaty, o której mowa w art. 6j ust. 1 pkt 2;
- 3) odpowiadającej wysokości opłaty, o której mowa w art. 6j ust. 2;
- 4) odpowiadającej jego udziałowi w nieruchomości wspólnej – w pozostałych przypadkach.

3b. Osoba, której służy tytuł prawny do lokalu, lub osoba faktycznie zamieszkująca lub użytkująca lokal należący do spółdzielni mieszkaniowej nie jest obowiązana do wykonywania obowiązków właściciela nieruchomości wynikających z ustawy,

z zastrzeżeniem przepisów art. 6h, art. 6m ust. 1 i art. 6o ust. 4 w przypadku podjęcia uchwały, o której mowa w art. 2a ust. 1.

4. Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw klimatu określi, w drodze rozporządzenia, warunki wprowadzania nieczystości ciekłych do stacji zlewnych, biorąc pod uwagę:

- 1) bezpieczeństwo i zdrowie osób obsługujących stacje zlewne;
- 2) ochronę wyposażenia technicznego stacji zlewnych;
- 3) wpływ mieszaniny nieczystości ciekłych na mechaniczno-biologiczne procesy oczyszczania;
- 4) ochronę wód przed zanieczyszczeniem.

Powiązania z innymi przepisami:

- art. 3 PrOchrŚrod,
- art. 16 PrWod,
- art. 140, 195–221, 232–233, 252–253, 336 i 338 KC,
- art. 43 GospNierU,
- § 34–35 WarunkiTechR,
- art. 3, 18–21 WłLokU,
- art. 617–625 KPC,
- art. 10a, 64 SamGminU,
- art. 1 ZwMetroWojŚlU,
- art. 1 pkt 2 ZmCzystGmU21,
- PojAsR,
- WprowNieczystR.

I. Pojęcie nieczystości ciekłych

1. W myśl art. 2 ust. 1 pkt 1 CzystGmU **nieczystości ciekłe to ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych**. Co jest zatem ściekiem? Zgodnie z art. 3 pkt 38 PrOchrŚrod przez ścieki należy rozumieć wprowadzane do wód lub do ziemi:

- 1) wody zużyte, w szczególności na cele bytowe lub gospodarcze;
- 2) ciekłe odchody zwierzęce, z wyjątkiem gnojówki i gnojowicy przeznaczonych do rolniczego wykorzystania w sposób i na zasadach określonych w dziale III PrWod i NawozyU;
- 3) wody odciekowe ze składowisk odpadów oraz obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, w których są składowane odpady wydobywcze niebezpieczne oraz odpady wydobywcze inne niż niebezpieczne i obojętne, miejsc magazynowania odpadów, wykorzystane solanki, wody lecznicze i termalne;

- 4) wody pochodzące z obiegów chłodzących elektrowni lub elektrociepłowni;
- 5) wody pochodzące z odwodnienia zakładów górniczych, z wyjątkiem wód wtłaczanych do górotworu, jeżeli rodzaje i ilość substancji zawartych w wodzie wtłaczanej do górotworu są tożsame z rodzajami i ilościami substancji zawartych w pobranej wodzie;
- 6) wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów chowu lub hodowli ryb w obiektach przepływowych, charakteryzujących się poborem zwrotnym, o ile ilość i rodzaj substancji zawartych w tych wodach przekracza wartości ustalone w warunkach wprowadzania ścieków do wód określonych w pozwoleniu wodnoprawnym;
- 7) wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów chowu lub hodowli ryb innych niż łososiowate albo innych organizmów wodnych, o ile produkcja tych ryb lub organizmów, rozumiana jako średnioroczny przyrost masy tych ryb albo tych organizmów w poszczególnych latach cyklu produkcyjnego, przekracza 1500 kg z 1 ha powierzchni użytkowej stawów rybnych tego obiektu w jednym roku danego cyklu.

Jest to zatem katalog wód i innych cieczy, które zaklasyfikowano jako ścieki na podstawie rodzaju procesów, do których zostały wykorzystane.

2. W art. 16 PrWod znajdujemy definicję trzech rodzajów ścieków, z których dwa rodzaje wyodrębniono ze względu na ich „producenta”: Są to:

- 1) **ścieki bytowe**, czyli ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków – producentem są osoby fizyczne (art. 16 pkt 62 PrWod);
- 2) **ścieki przemysłowe**, czyli ścieki, niebędące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu – producentem są podmioty prowadzące działalność gospodarczą (art. 16 pkt 64 PrWod);
- 3) **ścieki komunalne**, którymi mogą być ścieki bytowe, a także mieszaniny ścieków bytowych, przemysłowych oraz wód opadowych i roztopowych, pod warunkiem że są odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych (art. 16 pkt 63 PrWod).

Ważne

Nieczystości ciekłe, w znaczeniu przyjętym w art. 2 ust. 1 pkt 1 CzystGmU, to ścieki bytowe lub komunalne. Jeżeli jednak przyjmiemy, że istotą ścieków jest wskazany w art. 3 pkt 38 PrOchrŚrod fakt wprowadzenia do wód lub do ziemi, to nieczystości ciekłe zgromadzone w zbiornikach bezodpływowych nie są ściekami. Należy uznać, że intencją ustawodawcy było wskazanie, iż nieczystości ciekłe są jedynie przejściowo gromadzone w zbiornikach bezodpływowych, staną się zaś ściekami wtedy, kiedy zostaną wprowadzone do wód lub do ziemi.

II. Pojęcie stacji zlewnych

3. Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 CzystGmU stacja zlewna jest instalacją służącą do przyjmowania nieczystości ciekłych, które – inaczej niż w przypadku oczyszczalni ścieków i kolektorów – są dostarczane przez specjalne pojazdy, a nie rurociągami sieci kanalizacyjnej. Co ważne, stacja zlewna musi znajdować się przy kolektorze sieci kanalizacyjnej lub oczyszczalni ścieków.

W przepisie mamy do czynienia z terminami: instalacja i urządzenie. W myśl art. 3 pkt 6 PrOchrŚrod instalacją jest:

- 1) stacjonarne urządzenie techniczne lub
- 2) zespół stacjonarnych urządzeń technicznych powiązanych technologicznie, do których tytułem prawnym dysponuje ten sam podmiot, i położonych na terenie jednego zakładu lub
- 3) budowle niebędące urządzeniami technicznymi ani ich zespołami, których eksploatacja może spowodować emisję.

Natomiast według art. 3 pkt 42 PrOchrŚrod urządzeniem jest niestacjonarne urządzenie techniczne, w tym środki transportu.

Ważne

Instalacje i urządzenia są stacjami zlewnymi, jeśli spełniają łącznie oba warunki wskazane w art. 2 ust. 1 pkt 3 CzystGmU:

- 1) są zlokalizowane przy kolektorach sieci kanalizacyjnej lub przy oczyszczalniach ścieków,
- 2) służą do przyjmowania nieczystości ciekłych dowożonych pojazdami asenizacyjnymi z miejsc gromadzenia.

Instalacje i urządzenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 3 CzystGmU są instalacjami i urządzeniami w rozumieniu PrOchrŚrod, w związku z czym władający nimi są obciążeni obowiązkami wynikającymi z przepisów o ochronie środowiska.

4. Odbieranie nieczystości ciekłych przez stację zlewną nie jest działalnością w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków. Wytwarzający nieczystości ciekłe nie wprowadzają ich bezpośrednio do urządzeń kanalizacyjnych, lecz do stacji zlewnej, korzystając z pośrednictwa podmiotu do tego uprawnionego.

Przepisy CzystGmU definiują stosunki prawne w następującym zakresie:

- 1) wytworzenie nieczystości ciekłych na obszarze nieruchomości;
- 2) zgromadzenie nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych;
- 3) odbiór przez podmiot uprawniony do opróżniania zbiorników bezodpływowych i transport nieczystości ciekłych;
- 4) odprowadzenie nieczystości ciekłych do stacji zlewnej.

Stosunki prawne, jakie zachodzą po odprowadzeniu nieczystości ciekłych do stacji zlewnej, są przedmiotem regulacji innych aktów prawnych, np. PrWod.

III. Pojęcie właściciela nieruchomości

5. Aby wyjaśnić pojęcie właściciela nieruchomości, należy sięgnąć do regulacji prawnych spoza CzystGmU. Okazuje się, że mamy co najmniej kilka rodzajów osób i jednostek organizacyjnych, które spełniają wymogi zawarte w art. 2 ust. 1 pkt 4 CzystGmU. Przede wszystkim nasuwają się treści zawarte w KC:

- 1) właścicielem nieruchomości jest osoba, która spełnia warunki zawarte w art. 140 KC, czyli może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy (czyli również z nieruchomości) zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy oraz rozporządzać rzeczą;
- 2) właścicielem nieruchomości może być współwłaściciel, czyli w myśl art. 195 KC osoba, której własność tej samej rzeczy (w tym wypadku nieruchomości) przysługuje niepodzielnie, a ponadto, wedle art. 196 KC, współwłasność jest albo współwłasnością w częściach ułamkowych (stosuje się do niej przepisy art. 197–221 KC), albo współwłasnością łączną (regulują ją przepisy dotyczące stosunków, z których ona wynika, np. współwłasność łączna małżonków);
- 3) do właścicieli nieruchomości zaliczamy także użytkowników wieczystych, czyli osoby fizyczne i osoby prawne, którym w myśl art. 232 § 1 KC można oddać w użytkowanie wieczyste grunty stanowiące własność Skarbu Państwa, a położone w granicach administracyjnych miast, oraz grunty Skarbu Państwa położone poza tymi granicami, lecz włączone do planu zagospodarowania przestrzennego miasta i przekazane do realizacji zadań jego gospodarki, a także grunty stanowiące własność JST lub ich związków. Co prawda uprawnienia użytkownika wieczystego nie są tożsame z uprawnieniami właściciela rzeczy, ale bardzo podobne według przepisu art. 233 KC, zgodnie z którym w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego oraz przez umowę o oddanie gruntu Skarbu Państwa lub gruntu należącego do JST bądź ich związków w użytkowanie wieczyste użytkownik może korzystać z gruntu z wyłączeniem innych osób oraz swoim prawem rozporządzać;
- 4) art. 252 KC przewiduje konstrukcję użytkowania rzeczy, czyli obciążenia prawem do jej używania i pobierania jej pożytków, a art. 253 § 2 KC mówi wprost, że wykonywanie użytkowania nieruchomości można ograniczyć do jej oznaczonej części. Jednostki organizacyjne i osoby fizyczne posiadające nieruchomości w użytkowaniu również można zatem uznać za właścicieli nieruchomości;
- 5) art. 336 KC określa, że posiadaczem rzeczy jest zarówno ten, kto nią faktycznie włada jak właściciel (posiadacz samoistny), jak i ten, kto nią faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą nieruchomością (posiadacz zależny), posiadacze zależni spełniają zatem definicję zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 4 CzystGmU;
- 6) art. 338 KC wprowadza pojęcie dzierżyciela, czyli osoby, która faktycznie włada rzeczą za kogo innego, co oznacza, że dzierżyciel nieruchomości również może wykonywać obowiązki i korzystać z części praw właściciela nieruchomości.

Na koniec przywołajmy jeszcze art. 43 GospNierU, który definiuje termin trwałego zarządu nieruchomością, który z kolei jest formą prawną władania nieruchomością przez

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl